

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
„ 29 ” 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
„ 29 ” 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІНОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
„ 29 ” 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни „ПОДАТКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ”

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Галузь знань 07 „Управління та адміністрування”

Спеціальність 072 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”

Освітньо-професійна програма „Фінанси”

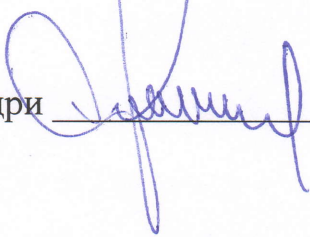
Кафедра ФІНАНСІВ ім. С. ЮРІЯ

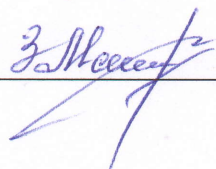
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Залік (семестр)
Денна	II	IV	32	14	3	6	95	150	IV
заочна	II	V	8	4			138	150	VI

Тернопіль – 2025

Робочу програму склав к.е.н., ст. викладач Тетяна ВАЛГУРА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів ім. С. Юрія,
протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Зав. кафедри Андрій КРИСОВАТИЙ

Гарант ОП Зоряна ЛОБОДИНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ»

1. Опис дисципліни «ПОДАТКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ»

Дисципліна «Податкові технології ведення бізнесу»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни - блок вибіркових дисциплін Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки: <i>Денна – II</i> <i>Заочна – II</i> Семестр: <i>Денна – IV</i> <i>Заочна – V</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Фінанси»	Лекції: <i>Денна – 32 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 95 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Тренінг: <i>Денна – 6 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 3 год.</i>
Тижневих годин: 10 год., з них аудиторних: 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Податкові технології ведення бізнесу»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Започаткування власної справи передбачає формування взаємовідносин підприємця та держави в частині реєстрації платником податку, вибору системи оподаткування, отримання ліцензій на окремі види діяльності, вибору способу подання податкової звітності тощо. У процесі ведення бізнесу важливим аспектом діяльності підприємця є розрахунок податкових зобов'язань, формування та подання податкової звітності, а також оптимізація податкових зобов'язань. Дисципліна «Податкові технології ведення бізнесу» передбачає вивчення студентами наведених аспектів діяльності підприємця починаючи від формування підприємницької ідеї та закінчуючи виникненням практичних проблемних аспектів щодо розрахунку, сплати податкових зобов'язань, їх законної мінімізації, поведінкою у випадку нарахування штрафних санкцій податковими органами тощо.

2.2. В результаті вивчення курсу «Податкові технології ведення бізнесу» студенти повинні:

знати:

- процедуру реєстрації платників податків в Україні;
- способи оптимізації податкових зобов'язань;

вміти:

- вибирати оптимальну систему оподаткування;
- розраховувати податкові зобов'язання на спрощеній та загальній системах оподаткування;
- формувати та подавати податкову звітність.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні основи податкової складової започаткування та ведення бізнесу в Україні

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ВЗАЄМОВІДНОСИН ДЕРЖАВИ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Сутність податкового обов'язку. Права та обов'язки контролюючих органів та платників податків. Особливості використання електронного кабінету платника податків. Податкові періоди та терміни сплати податків. Механізм отримання податкових консультацій. Штрафні санкції при порушенні податкового законодавства.

ТЕМА 2. ОСОБЛИВОСТІ РЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ

Облік фізичних осіб на спрощеній системі оподаткування. Облік фізичних осіб на загальній системі оподаткування. Механізм отримання реєстраційного номера облікової картки платника податків. Особливості податкового обліку юридичних осіб. Облік самозайнятих осіб. Вимоги до відкриття та закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах.

ТЕМА 3. ОПТИМІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ В ЧАСТИНІ ВИБОРУ СИСТЕМ ОПОДАТКУВАННЯ

Загальна характеристика систем оподаткування фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Загальна характеристика загальної системи оподаткування. Види діяльності, з якими не можна перебувати на спрощеній системі оподаткування. Розрахунок і порівняння податкового навантаження на третій групі єдиного податку та загальній системі оподаткування фізичних осіб. Розрахунок і порівняння податкового навантаження на загальній системі оподаткування фізичних осіб та загальній системі оподаткування юридичних осіб. Вибір оптимальної системи оподаткування з позиції податкового навантаження.

Змістовий модуль 2. Податкові аспекти ведення бізнесу на різних системах оподаткування.

ТЕМА 4. ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ НА СПРОЩЕНІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ

Розрахунок податкового зобов'язання з єдиного податку на відповідній групі. Розрахунок єдиного соціального внеску для платника єдиного податку за себе та найманих працівників. Особливості ведення обліку на єдиному податку. Механізм складання та подання податкової звітності на єдиному податку. Розрахунок та сплата інших податків, пов'язаних з веденням бізнесу на спрощеній системі оподаткування.

ТЕМА 5. ПОДАТКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ НА ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА САМОЗАЙНЯТИМИ ОСОБАМИ

Розрахунок податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб підприємцем. Розрахунок єдиного соціального внеску для платника податку на доходи фізичних за себе та найманих працівників. Особливості ведення книги обліку доходів і витрат. Складання та подання податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Порядок отримання ліцензій. Особливості застосування реєстратора розрахункових операцій. Розрахунок та сплата інших податків, пов'язаних з веденням бізнесу на загальній системі оподаткування фізичною особою.

ТЕМА 6. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАГАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ – ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Перелік податків та зборів, які можуть сплачувати юридичні особи на загальній системі оподаткування. Алгоритм розрахунку і сплати ПДВ. Алгоритм розрахунку і сплати акцизного податку. Алгоритм розрахунку і сплати податку на прибуток підприємств. Розрахунок та сплата майнових податків юридичними особами. Особливості нарахування амортизації. Нарухування заробітної плати найманих працівників та утримання податку на доходи фізичних осіб.

ТЕМА 7. ОПТИМІЗАЦІЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Способи оптимізації податкових зобов'язань фізичних осіб-підприємців. Планування витрат на загальній системі оподаткування фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності. Способи оптимізації доходів і витрат, в тому числі витрат на заробітну плату найманим працівникам та соціальні відрахування. Особливості використання податкових звільнень і податкових пільг. Використання можливостей відстрочення або розстрочення виплати податкового зобов'язання.

ТЕМА 8. ПРАГМАТИКА ДЕКЛАРУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА СПЛАТИ ПОДАТКІВ

Користувачі інформації податкової звітності. Податкова звітність як основа декларування податкових зобов'язань. Необхідність складання та подання податкової звітності платниками податків.

Форми та методи складання та подання податкової звітності. Основи організації податкової роботи у сфері декларування доходів, майна та інших об'єктів оподаткування суб'єктами господарювання в Україні. Порядок визначення обсягу податкових зобов'язань платниками податків та контролюючими органами.

Особливості подання податкової звітності в електронній формі. Електронні сервіси декларування податкових зобов'язань в Україні. Переваги електронної звітності, перед традиційним паперовим методом подання звітів. Недоліки програм для здачі електронної звітності. Вибір програми для здачі звітності в електронній формі. Безкоштовний сервіс подання звітності – електронний кабінет платника податків. Комерційна програма для подання звітності – «MeDoc».

ТЕМА 9. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ТА КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ У ПРОЦЕСІ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

Визначення податкового контролю та повноваження органів державної влади щодо його здійснення. Умови та порядок доступу посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних та фактичних перевірок. Підстави проведення фактичних податкових перевірок. Критерії, за якими платників податків відносять до категорій ризику. Аналіз планів-графіків податкових перевірок. Відстоювання інтересів платника податків у процесі проведення податкової перевірки.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Податкові технології ведення бізнесу»

денна форма навчання

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні основи податкової складової започаткування і ведення бізнесу в Україні						
Тема 1. Теоретичні основи податкової компоненти взаємовідносин держави та суб'єктів господарювання	4	2	10	1	2	Поточне опитування
Тема 2. Особливості реєстрації платників податків в Україні	4		10			
Тема 3. Оптимізація податкового навантаження в частині вибору систем оподаткування	2	2	10			
Змістовий модуль 2. Податкові аспекти ведення бізнесу на різних системах оподаткування						
Тема 4. Податкові аспекти ведення бізнесу на спрощеній системі оподаткування	4	2	10	1	2	Поточне опитування
Тема 5. Податкові технології ведення бізнесу на загальній системі оподаткування фізичних осіб та самозайнятими особами	4	2	15			
Тема 6. Характеристика загальної системи оподаткування суб'єктів господарювання – юридичних осіб	4	2	10			
Тема 7. Оптимізація податкових зобов'язань платників податків	2	2	10	1	2	
Тема 8. Прагматика декларування податкових зобов'язань та сплати податків	4		10			
Тема 9. Взаємовідносини платників податків та контролюючих органів у процесі податкового контролю	4	2	10			
ВСЬОГО	32	14	95	3	6	

заочна форма навчання

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні основи податкової складової започаткування і ведення бізнесу в Україні			
Тема 1. Теоретичні основи податкової компоненти взаємовідносин держави та суб'єктів господарювання	2	2	15
Тема 2. Особливості реєстрації платників податків в Україні			16
Тема 3. Оптимізація податкового навантаження в частині вибору систем оподаткування			16
Змістовий модуль 2. Податкові аспекти ведення бізнесу на різних системах оподаткування			
Тема 4. Податкові аспекти ведення бізнесу на спрощеній системі оподаткування	6	2	16
Тема 5. Податкові технології ведення бізнесу на загальній системі оподаткування фізичних осіб та самозайнятими особами			15
Тема 6. Характеристика загальної системи оподаткування суб'єктів господарювання – юридичних осіб			15
Тема 7. Оптимізація податкових зобов'язань платників податків			15
Тема 8. Прагматика декларування податкових зобов'язань та сплати податків			15
Тема 9. Взаємовідносини платників податків та контролюючих органів у процесі податкового контролю			15
ВСЬОГО	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Денна форма

Практичне заняття № 1.

Тема: Теоретичні основи податкової компоненти взаємовідносин держави та суб'єктів господарювання. Особливості реєстрації платників податків в Україні

Мета: Освоїти теоретичні основи податкової компоненти взаємовідносин держави та суб'єктів господарювання. Вивчити порядок реєстрації платників податків в Україні.

Питання для обговорення:

1. Сутність податкового обов'язку.
2. Права та обов'язки контролюючих органів і платників податків.
3. Особливості використання електронного кабінету платника податків.
4. Податкові періоди та терміни сплати податків.
5. Механізм отримання податкових консультацій.
6. Штрафні санкції при порушенні податкового законодавства.
7. Облік фізичних осіб на спрощеній системі оподаткування.
8. Облік фізичних осіб на загальній системі оподаткування.
9. Механізм отримання реєстраційного номера облікової картки платника податків.
10. Особливості податкового обліку юридичних осіб.
11. Облік самозайнятих осіб.
12. Вимоги до відкриття та закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах.

Практичне заняття № 2.

Тема: Оптимізація податкового навантаження в частині вибору систем оподаткування

Мета: Вміти оптимізувати податкове навантаження платника податків за допомогою вибору системи оподаткування.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика систем оподаткування фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Загальна характеристика загальної системи оподаткування.
3. Види діяльності, з якими не можна перебувати на спрощеній системі оподаткування.
4. Розрахунок і порівняння податкового навантаження на третій групі єдиного податку та загальній системі оподаткування фізичних осіб.
5. Розрахунок і порівняння податкового навантаження на загальній системі оподаткування фізичних осіб та загальній системі оподаткування юридичних осіб.
6. Вибір оптимальної системи оподаткування з позиції податкового навантаження.

Практичне заняття № 3.

Тема: Податкові аспекти ведення бізнесу на спрощеній системі оподаткування

Мета: Вивчення особливостей реєстрації платником єдиного податку, сплати, ведення обліку і подання звітності на єдиному податку.

Питання для обговорення:

1. Розрахунок податкового зобов'язання з єдиного податку на відповідній групі.
2. Розрахунок єдиного соціального внеску для платника єдиного податку за себе та найманих працівників.
3. Особливості ведення обліку на єдиному податку.
4. Механізм складання та подання податкової звітності на єдиному податку.
5. Розрахунок та сплата інших податків, пов'язаних з веденням бізнесу на спрощеній системі оподаткування.

Практичне заняття № 4.

Тема: Податкові технології ведення бізнесу на загальній системі оподаткування фізичних осіб та самозайнятими особами

Мета: Вивчення особливостей розрахунку податкових зобов'язань, ведення обліку, формування податкової звітності та сплати податків на загальній системі оподаткування фізичних осіб і самозайнятими особами.

Питання для обговорення:

1. Розрахунок податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб підприємцем.
2. Розрахунок єдиного соціального внеску для платника податку на доходи фізичних за себе та найманих працівників.
3. Особливості ведення книги обліку доходів і витрат.
4. Складання та подання податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.
5. Порядок отримання ліцензій.
6. Особливості застосування реєстратора розрахункових операцій.
7. Розрахунок та сплата інших податків, пов'язаних з веденням бізнесу на загальній системі оподаткування фізичною особою.

Практичне заняття № 5.

Тема: Характеристика загальної системи оподаткування суб'єктів господарювання – юридичних осіб

Мета: Вивчення особливостей розрахунку податкових зобов'язань, формування податкової звітності та сплати податків на загальній системі оподаткування юридичних осіб.

Питання для обговорення:

1. Перелік податків та зборів, які можуть сплачувати юридичні особи на загальній системі оподаткування.
2. Алгоритм розрахунку і сплати ПДВ.
3. Алгоритм розрахунку і сплати акцизного податку.
4. Алгоритм розрахунку і сплати податку на прибуток підприємств. Особливості нарахування амортизації.
5. Розрахунок та сплата майнових податків юридичними особами.
6. Нархування заробітної плати найманих працівників та утримання податку на доходи фізичних осіб.

Практичне заняття № 6.

Тема: Оптимізація податкових зобов'язань платників податків. Прагматика декларування податкових зобов'язань та сплати податків

Мета: Вміти оптимізовувати податкові зобов'язання платників податків. Знати механізм формування та подання податкової звітності.

Питання для обговорення:

1. Способи оптимізації податкових зобов'язань фізичних осіб-підприємців.
2. Планування витрат на загальній системі оподаткування фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.
3. Способи оптимізації доходів і витрат, в тому числі витрат на заробітну плату найманим працівникам та соціальні відрахування.
5. Особливості використання податкових звільнень і податкових пільг.
6. Використання можливостей відстрочення або розстрочення виплати податкового зобов'язання.
7. Податкова звітність як основа декларування податкових зобов'язань.
8. Форми та методи складання та подання податкової звітності.

9. Порядок визначення обсягу податкових зобов'язань платниками податків та контролюючими органами.
10. Особливості подання податкової звітності в електронній формі.
11. Електронні сервіси декларування податкових зобов'язань в Україні.
12. Безкоштовний сервіс подання звітності – електронний кабінет платника податків.
13. Комерційна програма для подання звітності – «MeDoc».

Практичне заняття № 7.

Тема: Взаємовідносини платників податків та контролюючих органів у процесі податкового контролю

Мета: Вміти відстояти інтереси платника податків у процесі здійснення податкового контролю.

1. Визначення податкового контролю та повноваження органів державної влади щодо його здійснення.
2. Умови та порядок доступу посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних та фактичних перевірок.
3. Підстави проведення фактичних податкових перевірок.
4. Критерії, за якими платників податків відносять до категорій ризику.
5. Аналіз планів-графіків податкових перевірок.
6. Відстоювання інтересів платника податків у процесі проведення податкової перевірки.

Заочна форма

Практичне заняття № 1.

Тема: Теоретичні основи податкової компоненти взаємовідносин держави та суб'єктів господарювання

Мета: Освоїти теоретичні основи податкової компоненти взаємовідносин держави та суб'єктів господарювання.

Питання для обговорення:

1. Сутність податкового обов'язку.
2. Права та обов'язки контролюючих органів і платників податків.
3. Особливості використання електронного кабінету платника податків.
4. Податкові періоди та терміни сплати податків.
5. Механізм отримання податкових консультацій.
6. Штрафні санкції при порушенні податкового законодавства.

Тема: Особливості реєстрації платників податків в Україні

Мета: Вивчити порядок реєстрації платників податків в Україні.

Питання для обговорення:

1. Облік фізичних осіб на спрощеній системі оподаткування.
2. Облік фізичних осіб на загальній системі оподаткування.
3. Механізм отримання реєстраційного номера облікової картки платника податків.
4. Особливості податкового обліку юридичних осіб.
5. Облік самозайнятих осіб.
6. Вимоги до відкриття та закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах.

Тема: Оптимізація податкового навантаження в частині вибору систем оподаткування

Мета: Вміти оптимізувати податкове навантаження платника податків за допомогою вибору системи оподаткування.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика систем оподаткування фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Загальна характеристика загальної системи оподаткування.
3. Види діяльності, з якими не можна перебувати на спрощеній системі оподаткування.
4. Розрахунок і порівняння податкового навантаження на третій групі єдиного податку та загальній системі оподаткування фізичних осіб.
5. Розрахунок і порівняння податкового навантаження на загальній системі оподаткування фізичних осіб та загальній системі оподаткування юридичних осіб.
6. Вибір оптимальної системи оподаткування з позиції податкового навантаження.

Практичне заняття № 2.

Тема: Податкові аспекти ведення бізнесу на спрощеній системі оподаткування

Мета: Вивчення особливостей реєстрації платником єдиного податку, сплати, ведення обліку і подання звітності на єдиному податку.

Питання для обговорення:

1. Розрахунок податкового зобов'язання з єдиного податку на відповідній групі.
2. Розрахунок єдиного соціального внеску для платника єдиного податку за себе та найманих працівників.
3. Особливості ведення обліку на єдиному податку.
4. Механізм складання та подання податкової звітності на єдиному податку.
5. Розрахунок та сплата інших податків, пов'язаних з веденням бізнесу на спрощеній системі оподаткування.

Тема: Податкові технології ведення бізнесу на загальній системі оподаткування фізичних осіб та самозайнятими особами

Мета: Вивчення особливостей розрахунку податкових зобов'язань, ведення обліку, формування податкової звітності та сплати податків на загальній системі оподаткування фізичних осіб і самозайнятими особами.

Питання для обговорення:

1. Розрахунок податкового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб підприємцем.
2. Розрахунок єдиного соціального внеску для платника податку на доходи фізичних за себе та найманих працівників.
3. Особливості ведення книги обліку доходів і витрат.
4. Складання та подання податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.
5. Порядок отримання ліцензій.
6. Особливості застосування реєстратора розрахункових операцій.
7. Розрахунок та сплата інших податків, пов'язаних з веденням бізнесу на загальній системі оподаткування фізичною особою.

Тема: Характеристика загальної системи оподаткування суб'єктів господарювання – юридичних осіб

Мета: Вивчення особливостей розрахунку податкових зобов'язань, формування податкової звітності та сплати податків на загальній системі оподаткування юридичних осіб.

Питання для обговорення:

1. Перелік податків та зборів, які можуть сплачувати юридичні особи на загальній системі оподаткування.
2. Алгоритм розрахунку і сплати ПДВ.
3. Алгоритм розрахунку і сплати акцизного податку.
4. Алгоритм розрахунку і сплати податку на прибуток підприємств. Особливості нарахування амортизації.

5. Розрахунок та сплата майнових податків юридичними особами.
6. Нарахування заробітної плати найманих працівників та утримання податку на доходи фізичних осіб.

Тема: Оптимізація податкових зобов'язань платників податків

Мета: Вміти оптимізовувати податкові зобов'язання платників податків.

Питання для обговорення:

1. Способи оптимізації податкових зобов'язань фізичних осіб-підприємців.
2. Планування витрат на загальній системі оподаткування фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.
3. Способи оптимізації доходів і витрат, в тому числі витрат на заробітну плату найманим працівникам та соціальні відрахування.
5. Особливості використання податкових звільнень і податкових пільг.
6. Використання можливостей відстрочення або розстрочення виплати податкового зобов'язання.

Тема: Прагматика декларування податкових зобов'язань та сплати податків

Мета: Знати механізм формування та подання податкової звітності.

1. Податкова звітність як основа декларування податкових зобов'язань.
2. Форми та методи складання та подання податкової звітності.
3. Порядок визначення обсягу податкових зобов'язань платниками податків та контролюючими органами.
4. Особливості подання податкової звітності в електронній формі.
5. Електронні сервіси декларування податкових зобов'язань в Україні.
6. Безкоштовний сервіс подання звітності – електронний кабінет платника податків.
7. Комерційна програма для подання звітності – «MeDoc».

Тема: Взаємовідносини платників податків та контролюючих органів у процесі податкового контролю

Мета: Вміти відстоювати інтереси платника податків у процесі здійснення податкового контролю.

1. Визначення податкового контролю та повноваження органів державної влади щодо його здійснення.
2. Умови та порядок доступу посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних та фактичних перевірок.
3. Підстави проведення фактичних податкових перевірок.
4. Критерії, за якими платників податків відносять до категорій ризику.
5. Аналіз планів-графіків податкових перевірок.
6. Відстоювання інтересів платника податків у процесі проведення податкової перевірки.

6. Тренінг з дисципліни

Мета і завдання тренінгу

Полягає в оцінці результатів знань студентів щодо теорії та практики оподаткування. Як підсумковий етап вивчення дисципліни «Податкові технології ведення бізнесу». Тренінг виступає необхідним елементом навчально-методичної роботи із студентами, забезпечує закріплення знань.

Проведення тренінгу дає змогу:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Податкові технології ведення бізнесу»;
- з'ясувати проблемні питання у сфері справляння податків;

- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Умови виконання тренінгу

Виконання тренінгу передбачає два етапи:

- **перший етап** – обґрунтувати окремі теоретичні та прагматичні аспекти з теорії і методики оподаткування та податкової роботи у відповідності з розробленою тематикою;
- **другий етап** – у відповідності із виробничою ситуацією, яка визначена умовами конкретного варіанту провести нарахування необхідних податків і обов'язкових платежів.

Для успішного виконання завдання студентам необхідно засвоїти практичні аспекти нарахування та сплати податкових зобов'язань за основними податками і вивчити нормативно-правову базу щодо справляння податків і податкових платежів.

Студенту необхідно проаналізувати, на нарахування яких податкових зобов'язань може вплинути та чи інша операція і розписати це за всім комплексом операцій. Рекомендовано виконувати завдання відповідно до тих податків і зборів, які мають нараховуватися, а не за операціями. Починати доцільно з тих платежів, які не потребують для розрахунку визначення сум за іншими податками (плата за землю, збір за першу реєстрацію транспортного засобу тощо) і закінчувати тими, для розрахунку яких необхідно мати розрахованими інші платежі (податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб).

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначення правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконання завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

7. Самостійна робота

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Податкові технології ведення бізнесу» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота є обов'язковим модулем освітньої компоненти «Податкові технології ведення бізнесу» та передбачає виконання завдань по кожній із тем дисципліни у формі реферату (обсягом до 5 с.), есе (обсягом 3 с.) чи аналітичної доповіді (обсягом 5 с.) в розрізі наступних питань:

№ Теми	Тематика
Тема 1	1. Суть і значення податкового обов'язку. 2. Ухилення та уникнення від сплати податків. 3. Повне та часткове виконання податкового обов'язку.
Тема 2	1. Інформаційні ресурси щодо реєстрації платників податків. 2. Види реєстрів платників податків. 3. Підтверджуючі документи про реєстрацію платників податків.
Тема 3	1. Кореляція видів діяльності та системи оподаткування.

	2. Наймані працівники як фактор вибору системи оподаткування. 3. Обсяг доходу як фактор вибору системи оподаткування.
Тема 4	1. Особливості застосування спрощеної системи оподаткування. 2. Порядок переходу підприємств на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності. 3. Структура і порядок заповнення реєстрів обліку при спрощеній системі. 4. Звітність платників при спрощеній системі оподаткування. 5. Особливості ведення підприємницької діяльності на спрощеній системі оподаткування в умовах воєнного стану.
Тема 5	1. Формування податкового навантаження на загальній системі оподаткування фізичних осіб. 2. Єдиний соціальний внесок як фактор високого податкового навантаження. 3. Ліцензування видів діяльності на загальній системі оподаткування фізичних осіб.
Тема 6	1. Первинний облік податку на додану вартість. 2. Порядок складання та заповнення податкових накладних. 3. Особливості електронного адміністрування податку на додану вартість. 4. Порядок визначення прибутку до оподаткування в контексті гармонізації податкового та бухгалтерського обліку. 5. Економічний зміст оподатковуваного доходу та витрат підприємств. 6. Сутність податкових різниць. 7. Особливості розрахунку акцизного податку окремими категоріями платників. 8. Механізм складання та терміни подання декларації з акцизного податку, порядок відображення в розрахунку податкового векселя.
Тема 7	1. Причини оптимізації податкового навантаження суб'єктами господарювання. 2. Оптимізація податкового навантаження та податковий контроль: діалектика залежності. 3. Оптимізація податкового навантаження в умовах воєнного стану.
Тема 8	1. Порядок складання і методи подання податкової звітності платниками податків. 2. Комерційні сервіси подання податкової звітності в електронному форматі. 3. Методика використання даних аналітичного обліку для складання декларації з податку на додану вартість. 4. Форми податкової декларації, порядок їх заповнення та особливості подання податкової декларації з ПДВ. 5. Порядок складання та строки подання декларації по податку на прибуток. 6. Порядок складання та подання звітності по платі за землю. 7. Декларування податкових зобов'язань з податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки. 8. Особливості розрахунку та декларування екологічного податку. 9. Порядок декларування рентних платежів. 10. Особливості декларування єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування.
Тема 9	1. Журнал відвідування контролюючих органів. 2. Відстоювання прав платників податків під час проведення податкових перевірок. 3. Фактичні податкові перевірки: алгоритм дій платників податків.

Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань по темах 1–9.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, реферування, есе, підготовка і презентація проєктів.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Податкові технології ведення бізнесу» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; розрахункові роботи; залік; інші види індивідуальних та групових завдань.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Податкові технології ведення бізнесу» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 3	Модуль 4
40%	40%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих на практичних заняттях	Модульна контрольна робота складається з: теоретичного питання – 40 балів; 1 задачі – 60 балів.	Оцінка визначається як середнє арифметичне за виконання завдань тренінгу	Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок за виконання завдань самостійної роботи

Поточне опитування під час заняття:

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

Тренінг оцінюється за 100-бальною шкалою відповідно до таких критеріїв:

1 – 59 балів	Завдання не виконано, або виконано не вірно
60 – 64 бали	Допущені суттєві помилки у розрахунках, лише окремі розрахунки проведено вірно

65 – 74 балів	Допущені суттєві помилки у розрахунках, але більше половини розрахунків проведено вірно, правильним є хід розв'язання завдання
75 – 89	Допущені несуттєві помилки в обчисленні податків і зборів, правильним є хід розв'язання завдання
90 – 100 балів	Завдання виконано у повному обсязі, не допущено суттєвих помилок у розрахунках

Самостійна робота:

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

Модульна робота, екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконанні завдання.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1–9
2.	Проекційний екран	1–9
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1–9
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1–9
5.	Персональні комп'ютери	1–9
6.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1–9
7.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1–9
8.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1–9
9.	Програмний продукт M.E.DOC (демонстраційна версія)	8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Валігура В.А., Валігура Т.В. Оцінка конкурентоспроможності податкової системи України як чинника формування національного багатства. *Фінанси України*. 2022. № 12. С. 87-110.
2. Валігура В.А., Валігура Т.В. Оцінювання ефективності діяльності податкових органів та напрями її удосконалення. *Інноваційна економіка*. 2024. №3. С. 110-118.
3. Валігура В.А., Одайський О.Б., Вакуліч І.П. Управління змінами в спрощеній системі оподаткування: територіальний аспект. *Інноваційна економіка*. 2024. №4. С. 218 –
4. Валігура В.А., Сідляр В.В. Фіскально-регулююча роль рентної плати в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2022. №2. С. 66-78.
5. Валігура В.А., Шептак А.Б., Сорока М.В. Нові ініціативи ЄС у сфері гармонізації оподаткування бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5513>
6. Герчаківський С. Д., Сідляр В. В. Ухилення від оподаткування малого і середнього бізнесу: особливості схем в ЄС та проєкція на Україну. *Фінанси України*. 2024. №4. С. 109-126. <https://doi.org/10.33763/finukr2024.04.109>
7. Електронний кабінет платника податків URL : <https://cabinet.tax.gov.ua>
8. Крисоватий А.І., Валігура В.А. Новації та напрями вдосконалення податкового законодавства України в умовах воєнного стану. *Фінанси України*. 2022. №6. С. 33-53.
9. Крисоватий А.І., Валігура В.А. Підходи до реформування спрощеної системи оподаткування в умовах реалізації Національної стратегії доходів до 2030 року. *Фінанси України*. 2024. №8. С. 7-29.
10. Невінчаний В. С. Форс-мажор за податковими зобов'язаннями суб'єктів господарювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2023. Вип. 78(1). С. 268-272.
11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1012>.
12. Подолянчук О. А., Коваль Н. І. Методичні аспекти обліку та проблеми адміністрування єдиного податку фермерськими господарствами – суб'єктами малого підприємництва. *Ефективна економіка*. 2023. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_2_30
13. Про внесення змін до форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) : Наказ Міністерства фінансів України від 26.09.2023 №520. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1771-23#Text>
14. Про внесення змін до форми Податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки : Наказ Міністерства фінансів України від 26.09.2023 № 519. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1767-23#Text>.
15. Про затвердження змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств : Наказ Міністерства фінансів України від 24.04.2025 № 215 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0716-25#Text>
16. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку : Наказ Міністерства Фінансів України від 19.06.2015 №578 (із змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0799-15#Text>
17. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість. URL: Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 №21 (із змінами та доповненнями) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text>
18. Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку : Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 №14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0105-15#Text>
19. Про затвердження форми Книги обліку доходів і витрат для визначення суми

загального річного оподаткованого доходу та Порядку ведення обліку доходів і витрат для визначення суми загального річного оподаткованого доходу : Наказ Міністерства фінансів України від 23.06.17 № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0871-17#Text>

20. Про затвердження форми Податкової декларації екологічного податку : Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 №715 (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1052-15#Text>

21. Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) : Наказ Міністерства фінансів України від 16.06.2015 №560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0783-15#Text>

22. Про затвердження форми Податкової декларації з рентної плати : Наказ Міністерства фінансів України від 17.08.2015 №719 (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1051-15#Text>

23. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015 №1307 (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16#Text>

24. Ткачик Ф.П., Валігура В.А., Дмитрів В.І. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/602/576>

25. Яку програму вибрати для подачі звітів в електронному вигляді URL: <http://www.buhuslugi.com.ua/ua/publikatsiji/562-yaku-programu-vibrati-dlya-podachi-zviti-v-elektronnomu-viglyadi.html>.

26. Bulavynets O., Valihura V., Sydor I., Krysovata K., Beliavtseva V. Social Transfers and Public Finance Efficiency: Navigating Digital Transformation Challenges. *Journal of Information Systems Engineering and Management*. 2025, 10(2s). P. 453 – 461. <https://doi.org/10.52783/jisem.v10i2s.333>

27. Krysovaty A., Valihura V., Horyn V., Sydor I., Kramar I., Shulichenko V. Simplified taxation regimes for small and medium-sized enterprises: experience of EU countries and transformation in Ukraine. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. 4(63). 47–62. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.4.63.2025.4784>

28. Prokopenko N., Gudz O., Kreidych I., Golovko M., Kazak O. (2021) Retrospective analysis of the tax system reform of Ukraine. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 2. 396-405

29. Rudd Center for Food Policy & Obesity. Revenue Calculator for Sugar-Sweetened Beverage Taxes. URL: www.uconnruddcenter.org/revenue-calculator-for-sugarsweetened-beverage-taxes.

30. Teremetskyi V., Valihura V., Slatvinska M., Bryndak V., Gutsul I. Tax policy of Ukraine in terms of martial law. *Policy Studies* (22 Jan 2024). URL: <https://doi.org/10.1080/01442872.2024.2306958>

31. Valihura V.. Current trends of VAT harmonization in the EU countries. Financial policy of Ukraine in the context of European integration: trends of martial law and post-war revival: Monograph / edited by Ryszard Pukala, Viktoriia Tyshchenko. Jarosław. 2023. P. 317-333.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Державний сайт ДПС України. URL: <https://tax.gov.ua/>
2. Державний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
1. Державний сайт ДМС України. URL: <https://customs.gov.ua/en/>